

UDK: 331.2/336.5

Pravo na naknadu za vrijeme bolovanja obrtnika (i dr. samostalnih zanimanja)

Valentina Bocak, mag. oec.

Obrtnik koji je privremeno nesposoban za rad radi bolesti, ozljede i sl. ima pravo na naknadu za bolovanje koje im od 43. dana neprekidnog bolovanja isplaćuje HZZO, o čemu detaljnije pišemo u nastavku članka.

1. Pravo na naknadu za vrijeme bolovanja OBRTNIKA (i dr. samostalnih zanimanja)

Osobe koje na području Republike Hrvatske obavljaju gospodarsku djelatnost; te osobe koje samostalno u obliku zanimanja obavljaju profesionalnu djelatnost (obrtnici i s obrtnom izjednačene djelatnosti, slobodna zanimanja) kao i osobe koje u Republici Hrvatskoj obavljaju djelatnost poljoprivrede i šumarstva kao jedino ili glavno zanimanje i koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit (nadalje: obrtnici) – imaju pravo na naknadu od 43. dana bolovanja, a iznimno od od 1. dana bolovanja čl. 46. Pravilnika o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja (Nar. nov., br. 49/14 do 129/17 - nadalje: PravZO).

Naknadu im isplaćuje **Zavod**.

ističemo...

Isplaćene naknade za bolovanje koje isplaćuje **Zavod** ne unose se u knjigu primitaka i izdataka (KPI).

Da bi obrtnici ostvarili pravo na naknadu plaće za vrijeme bolovanja, potrebno je HZZO-u **dostaviti**:

- pismeni zahtjev,
- tiskanu „Potvrda o osnovicama osiguranja“ i
- „Izvešće o bolovanju“ (koje im izdaje liječnik opće prakse) i
- presliku kartice tekućeg računa, te

- dokaz o podmirenim svim dospjelim obvezama doprinosa (čl. 49. st. 6. PravZO).

Napominjemo da se obrtnicima, slobodnim zanimanjima i poljoprivrednicima koji obavljaju samostalnu djelatnost koji **nisu uplatili doprinos za osnovno zdravstveno osiguranje za najmanje 30 dana ograničava korištenje prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja** (zdravstvena zaštita i pravo na novčane naknade tj. naknade plaće za bolovanje), osim prava na hitnu medicinsku pomoć (prema čl. 81. st. 1. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, (Nar. Nov., br. 80/13 i 137/17, nadalje ZakZO) dijagnostički i terapijski postupci nužni u otklanjanju neposredne opasnosti po život i zdravlje).

Obustava korištenja prava na naknadu za vrijeme bolovanja traje do dana podmirjenja dužnog iznosa (sa pripadajućim kamatama), od kada se korištenje prava na naknadu ponovno uspostavlja.

1.1. Osnovica za utvrđivanje naknade za bolovanje obrtnika i dr. osoba koje obavljaju samostalnu djelatnost

Kao **osnovica** za utvrđivanje naknade za bolovanje obrtnika i dr. osoba koje obavljaju samostalnu djelatnost uzima se **mjesečna osnovica osiguranja** koja služi za obračun i uplatu doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje **za posljednjih šest mjeseci prije mjeseca** u kojem je nastupio slučaj na osnovi kojeg se stječe pravo na naknadu plaće, umanjena za doprinos za mirovinsko osiguranje, porez i prirez (čl. 75. st. 1. PravZO).

istićemo...

Osnovice za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2018. godinu (prema Naredbi o iznosima osnovica za obračun doprinosa obvezna osiguranja za 2018. godinu, objavljenoj u Nar. nov., br. 128/17) iznose:

- za obrtnike (obveznike poreza na dohodak) 5.213,00 kn,
- za obrtnike i dr. samostalne djelatnosti - paušaliste 3.208,00 kn,
- samostalna djelatnost slobodnih zanimanja (medicinske sestre, zubni tehničari,
- fizioterapeuti, novinari i filmski radnici) 5.213,00 kn,
- samostalna djelatnost slobodnog zanimanja (profesionalne djelatnosti) 8.822,00 kn,
- samostalnu djelatnost poljoprivrede 4.411,00 kn,
- samostalna djelatnosti poljoprivrede i šumarstva – paušalisti 3.208,00 kn,
- obrtnici, slobodna zanimanja, poljoprivrednici, trgovci pojedinci koji plaćaju porez na dobit (poduzetnička plaća) 8.822,00 kn.

Ako obrtnik (ili dr. osoba koja obavlja samostalnu djelatnost) **nije bio zdravstveno osiguran po istoj osnovici šest mjeseci**, kao plaća za utvrđivanje osnovice za naknadu uzima se **prosječna osnovica osiguranja** (dobivena na način da se zbroj osnovica osiguranja važećih u šestomjesečnom razdoblju podijeli sa zbrojem radnih dana za koje su te osnovice propisane) na koju je bio prijavljen u posljednjih šest mjeseci prije stjecanja prava na naknadu (čl. 75. st.2. PravZO).

Isto tako, ukoliko **nije bio zdravstveno osiguran najmanje dva mjeseca** prema osnovici osiguranja - kao **osnovica za naknadu** (čl. 75. st.3. PravZO) uzima se **najniža osnovica osiguranja** (koja za 2018. godinu iznosi 3.047,60 kn), koja služi za obračunavanje i plaćanje doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje **važeća za mjesec koji prethodi mjesecu u kojem je započeto bolovanje, umanjena za doprinose iz osnovice, porez i prirez** (čl. 54. st.3. ZakZO).

Iznimno, ukoliko se osnovica za naknadu utvrđuje na osnovi **više osnovice osiguranja prema odluci samog obrtnika** (ili dr. osobe koja obavlja samostalnu djelatnost), tako izabrana osnovica osiguranja čini osnovicu za naknadu plaće samo ako je obrtnik bio zdravstveno osiguran na tu **veću osnovicu** - najmanje 6 mjeseci prije mjeseca u kojem je nastupio slučaj (započeto bolovanje) na osnovu kojeg se stječe pravo na naknadu (čl. 75. st. 5. PravZO).

Prosječna osnovica osiguranja koja služi za određivanje osnovice za naknadu dobije se tako da se **zbroje osnovice osiguranja važećih u šestomjesečnom razdoblju i podijele s brojem radnih dana** za koje su te osnovice propisane (čl. 77. PravZO).

istićemo...

Obrtnicima i dr. osobama koje obavljaju samostalnu djelatnost **naknada** pripada za **radne dane u tjednu, a obračunava se kao prosječna dnevna naknada** (čl 72. st.1. PravZO). Pod **tjednom** se smatra **6 radnih dana** (čl. 72. st. 2. PravZO), a **dnevna naknada** se dobije tako da se neto naknada podijeli s brojem radnih dana u kojemu je osiguranik (obrtnik) bio prijavljena na zdravstveno osiguranje u posljednjih šest mjeseci (čl. 75. st. 1. PravZO).

Primjer 1. - Popunjavanje Potvrde o osnovicama osiguranja obrtnika iz Zagreba koji je bolovanje započeo sa 16.04.2018. godine, te iskazivanje na obrascu JOPPD

Obrtnik Ivo Marić iz Zagreba ispunjava uvjet prethodnog osiguranja (tj. obrtničku djelatnost – po kojoj je obvezno osiguran, obavlja neprekidno 20 mjeseci).

Za izračun naknade za vrijeme bolovanja radi bolesti, ozljede i sl. uzimaju se osnovice koje su važile u razdoblju od 6 mjeseci prije mjeseca u kojem je započelo bolovanje. Kako je obrtnik bolovanje započeo 16.04.2018. uzima se osnovica za obračun i plaćanje doprinosa za:

- 1) 3. mjesec 2018.
- 2) 2. mjesec 2018.
- 3) 1. mjesec 2018.
- 4) 12. mjesec 2017.
- 5) 11. mjesec 2017. i
- 6) 10. mjesec 2017.

Osnovica za obračun doprinosa obrtnika je u 2017. godini iznosila 5.030,35 kn, a od siječnja 2018. godine iznosi 5.213,00 kn.

Obračun će se izvršiti na slijedeći način:

Opis	2017. godina	2018. godina
1. bruto mjesečna osnovica	5.030,35	5.213,00
2. Doprinosi iz osnovice 20%	1.006,07	1.042,60
a. Doprinos MIO I.stup (15%)	754,55	781,95
b. Doprinos MIO I.stup (5%)	251,52	260,65
3. dohodak (rbr.1. – rbr.2.)	4.024,28	4.170,40
4. osobni odbitak	3.800,00	3.800,00
5 osnovica za oporezivanje (rbr.3. –rbr. 4.)	224,28	370,40
6. porez 24% (rbr. 5. x 15%)	53,83	88,90
7. prirez za Zagreb 18% (rbr. 6. x 18%)	9,69	16,00
8. porez i prirez ukupno (rbr.6. + rbr.7.)	63,52	104,90
9. neto osnovica za naknadu (rbr.3. – rbr.8.)	3.960,76	4.065,50
10. Ukupno doprinosi i porez (rbr.2. + rbr.8.)	1.069,59	1.147,50

Potvrda o osnovicama osiguranja popunjava se na slijedeći način:

Zahvaljujemo na vašem povjerenju!

Pretplatite se na časopis RAČUNOVODSTVO i POREZI u praksi

HRVATSKI ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

Regionalni ured _____

Područna služba _____

POTVRDA
o osnovicama osiguranja

1. PODACI O OSIGURANIKU - obvezniku uplate doprinosa

Prezime: MarićIme: IvoBroj osigurane osobe u HZZO OIB osigurane osobe 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2 Broj obveze 1 1 4 0 0 2 3 4 5 7 6MBO osigurane osobe 1 1 4 9 9 9 9 9 9 9 0 0 3

Osiguranik individualne kapitalizirane štednje - II. stup mirovinskog osiguranja da* ne*

2. PODACI O OSNOVICAMA OSIGURANJA NA OSNOVI KOJIH JE OSIGURANIK BIO OSIGURAN U POSLJEDNJIH ŠEST MJESECI PRIJE MJESECA U KOJEM JE NASTUPIO SLUČAJ NA OSNOVI KOJEG SE STJECE PRAVO NA NAKNADU

tj. u razdoblju od 0 1 1 0 2 0 1 7 do 3 1 0 3 2 0 1 8 ⁽¹⁾, odnosno u mjesecima:

Osnovica osiguranja za mjesec/godinu ⁽²⁾	Iznos osnovice osiguranja ⁽³⁾	Ukupno obračunat porez, prizrez i doprinos	Datum uplate doprinosa	Iznos osnovice osiguranja - neto - ⁽⁴⁾	Dani bolovanja na teret HZZO	Radni dani u kalendarskom mjesecu ⁽⁵⁾
1	2	3	4	5	6	7
10 / 2017	5.030,35	1.065,59	15.11.2017.	3.960,76		26
11 / 2017	5.030,35	1.065,59	15.12.2017.	3.960,76		26
12 / 2017	5.030,35	1.065,59	15.01.2018.	3.960,76		26
01 / 2018	5.213,00	1.065,59	15.02.2018.	4.065,50		27
02 / 2018	5.213,00	1.065,59	15.03.2018.	4.065,50		24
03 / 2018	5.213,00	1.065,59	15.04.2018.	4.065,50		27
Ukupno:	30.730,05	6.651,27		24.078,78		153

Osnovicu čini prosječni iznos osnovica osiguranja na osnovi kojih je u posljednjih šest mjeseci osiguranik bio obavezan obračunati i platiti doprinos za zdravstveno osiguranje, umanjениh za zakonom propisane poreze, prizreze i doprinose,

a koja iznosi 157,38 ⁽⁶⁾ kn po danu, odnosno najniža osnovica osiguranja (čl. 105 Pravilnika),a koja iznosi _____ ⁽⁷⁾ kuna mjesečno - bruto, odnosno _____ kuna po danu - netto ⁽⁸⁾

3. PODATAK O UKUPNOM IZNOSU DOHOTKA

u razdoblju od _____ do _____ ⁽¹⁾iznos od _____ (slovima) _____ kn ⁽⁸⁾

utvrđen na osnovi ukupno _____ potvrde-a isplatitelja primitaka, koje-u osiguranik prilaže uz ovu potvrdu.

3.1. Prosječni dnevni iznos primitka u kunama: _____ ⁽⁹⁾3.2. Osnovicu čini prosječni iznos osnovica osiguranja i primitaka isplaćenih u posljednjih šest mjeseci, a koja iznosi _____ kn po danu neto ⁽¹⁰⁾

U _____, 20 ____ g.

M.P.

Potpis odgovorne osobe

NAPUTAK O NAČINU ISPUNJAVANJA

- Potvrdu ispunjava u dva primjerka ovlaštena osoba za obračun bolovanja HZZO-a, od kojih jedan primjerak dostavlja osiguraniku
- Upisuje se prvi dan prvog mjeseca i posljednji dan posljednjeg mjeseca, s naznakom godine, šestomjesečnog razdoblja,
- Upisuju se mjeseci, s naznakom godine, za koje je u razdoblju pod (1) utvrđena osnovica osiguranja osiguranika,
- Upisuje se osnovica osiguranja na koju je osiguranik osiguran,
- Upisuje se osnovica osiguranja umanjena za zakonom propisane doprinose, porez i prizrez (stupac 2 – stupac 3),
- Upisuju se svi dani u mjesecu, osim nedjelja (čl. 103. Pravilnika),
- Upisuje se iznos koji se dobiva kada se zbroj osnovica osiguranja podijeli s ukupnim brojem radnih dana (stupac 5 : stupac 7),
- Upisuje se najniža osnovica osiguranja koja služi za obračun doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje, važeća za mjesec koji prethodi mjesecu u kojem je nastupio osiguranik slučaj,
- Upisuje se iznos koji se dobije kad se osnovica pod (7), umanjena za zakonom propisane doprinose, porez i prizrez, podijeli s brojem radnih dana mjeseca na koji se odnosi,
- Upisuje se iznos koji se dobije kad se ukupno ostvareni drugi dohodak u šestomjesečnom razdoblju (toč. 3) podijeli s brojem dana tog razdoblja, uzimajući za tjeđan šest radnih dana,
- Upisuje se iznos koji se dobije zbrajanjem iznosa pod (6) i pod (9).

Prosječna dnevna naknada iznosi **157,38 kn** (= iznos osnovice osiguranja neto / radni dani u kalendarskim mjesecima = 24.078,78 kn / 153).

Obrtniku će se naknada za bolovanje na teret HZZO- a isplaćivati od 43. dana bolovanja, tj. od 28.05.2018. godine (budući je sa bolovanjem započeo 16.04.2018. godine).

Prosječna dnevna naknada iznosi **157,38 kn** (= iznos osnovice osiguranja neto / radni dani u kalendarskim mjesecima = 24.078,78 kn / 153).

Budući su obrtnici obvezni sami zaduživati obvezne doprinose podnošenjem Obrasca JOPPD do 15. u mjesecu za prethodni, prema čl. 64. i 67a Zakona o doprinosima (Nar. Nov., br. 84/08 do 115/16, nadalje: ZakDop), uključivo i za vrijeme bolovanja na svoj teret tj. prvih 42. dana bolovanja, osnovica za uplatu doprinosa je manja kada je obrtnik na bolovanju na teret HZZO – a (od 43. dana bolovanja na dalje). U ovom primjeru obrtnik je na bolovanju na teret HZZO –a od 28.05.2018. (4 dana = 28. + 29. + 30. + 31.), pa će i doprinose zadužiti na pripadajuću osnovicu za 27 dana (od ukupno 31. koliko ima svibanj = 31 – 4 = 27), što se obračunava na slijedeći način:

Rbr.	Opis	Opis
1.	Osnovica za obračun doprinosa	5.213,00
2.	Broj dana u mjesecu	31
3.	Dnevna osnovica za obračun za svibanj 2018. (rbr.1. / rbr. 2.)	168,16
4.	Broj dana za koji se utvrđuju doprinosi	27
5.	Osnovica za obračun za 27.dana za svibanj 2018. (rbr.3. x rbr.4.)	4.540,35
6.	Doprinos za MIO I. stup (15%)	681,05
7.	Doprinos za MIO II. stup (5%)	227,02
8.	Doprinos za zdravstveno osiguranje (15%)	681,05
9.	Doprinos za zaštitu zdravlja na radu (0,5%)	22,70
10.	Doprinos za zapošljavanje (1,7%)	77,19
11.	Ukupno doprinosi	1.689,01

Obrazac JOPPD za svibanj podnio je sa 15. lipnjem 2018 (oznaka izvješća 18166).

Stranica B Obrasca JOPPD popuniti će se u dva reda, na slijedeći način:

Telefon za konzultacije

01/ 48 36 046

01/ 49 21 739

(isključivo putem PIN-a)

Ponedjeljkom i četvrtkom

od 11.00 do 15.30 sati,

utorkom, srijedom i petkom

od 8.30 do 13.00 sati.

- stranica B-

IV. Redni broj stranice 1/1		III. Vrsta izvješća 1		II. Oznaka izvješća 18166		I. OIB podnositelja izvješća 12345678901	
17. Obračunani primitak od nesamostalnog rada (plaća)							
16.1. Oznaka načina isplate	16.2. Iznos za isplatu						
15.1. Oznaka neoporezivog primitka	15.2. Iznos neoporezivog primitka						
14.1. Iznos obračunanog poreza na dohodak	14.2. Iznos obračunanog prireza porezu na dohodak						
13.4. Osobni odbitak	13.5. Porezna osnovica						
13.2. Izdatak - uplaćeni doprinos za mirovinsko osiguranje	13.3. Dohodak						
12.9. Poseban doprinos za zapošljavanje osoba s invaliditetom	13.1. Izdatak						
12.7. Dodatni doprinos za mirovinsko osiguranje za staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem - II STUP	12.8. Poseban doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu						
12.5. Doprinos za zapošljavanje	12.6. Dodatni doprinos za mirovinsko osig. za staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem						
12.3. Doprinos za zdravstveno osiguranje	12.4. Doprinos za zaštitu zdravlja na radu						
12.1. Doprinos za mirovinsko osiguranje	12.2. Doprinos za mirovinsko osiguranje - II STUP						
11. Iznos primitka (oporezivi)	12. Osnovica za obračun doprinosa						
10.0. Ukupni neodrađeni sati rada (10.- odrađeni sati rada)	10.2. Razdoblje obračuna do						
10. Sati rada	10.1. Razdoblje obračuna od						
8. Oznaka prvog/zadnjeg mjeseca u osiguranju po istoj osnovi	9. Oznaka punog/nepunog radnog vremena ili rada s polovicom radnog vremena						
7.1. Obveza dodatnog doprinosa za MO za staž sa povećanim trajanjem	7.2. Obveza posebnog doprinosa za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom						
6.1. Oznaka stjecatelja/osiguranika	6.2. Oznaka primitka/obveze doprinosa						
4. OIB stjecatelja/osiguranika	5. Ime i prezime stjecatelja/osiguranika						
2. Šifra općine/grada prebivališta/boravišta	3. Šifra općine/grada rada						
1. Redni broj							

Primjer 2. - Bolovanje obrtnika na teret HZZO –a koje počinje i završava u jednom mjesecu

Pretpostavimo da je riječ o obrtniku iz prethodnog primjera kojem je bolovanje „zaključeno“ sa 30.05.2018., dakle od 31.05.2018. je ponovno počeo sa obavljanjem djelatnosti.

Doprinosi se u takvom slučaju obračunavaju za 28 dana (bolovanje na teret obrtnika do 42 dana do 27.05.+ početak rada 31.05. = 27 + 1 = 28. Bolovanje na teret HZZO – a trajalo je 3 dana = 31 – 28 = 3), kako slijedi:

Rbr.	Opis	Opis
1.	Osnovica za obračun doprinosa	5.213,00
2.	Broj dana u mjesecu	31
3.	Dnevna osnovica za obračun za svibanj 2018. (rbr.1. / rbr. 2.)	168,16
4.	Broj dana za koji se utvrđuju doprinosi	28
5.	Osnovica za obračun za 28.dana za svibanj 2018. (rbr.3. x rbr.4.)	4.708,52
6.	Doprinos za MIO I. stup (15%)	706,28
7.	Doprinos za MIO II. stup (5%)	235,43
8.	Doprinos za zdravstveno osiguranje (15%)	706,28
9.	Doprinos za zaštitu zdravlja na radu (0,5%)	23,54
10.	Doprinos za zapošljavanje (1,7%)	80,04
11.	Ukupno doprinosi	1.715,57

Stranica B Obrasca JOPPD (koji će se za svibanj 2018, podnijeti sa 15. lipnjem 2018. (oznaka izvješća 18166), popuniti će se u dva reda, na slijedeći način:

Objavite svoje financijske izvještaje u RiPup-u

Cijena: 980,00 kn + PDV
Tel.: 01 / 49 21 737

- stranica B-

IV. Redni broj stranice 1/1		III. Vrsta izvješća 1		II. Oznaka izvješća 18166		I. OIB podnositelja izvješća 12345678901	
17. Obračunani primitak od nesamostalnog rada (plaća)							
16.1. Oznaka načina isplate	16.2. Iznos za isplatu						
15.1. Oznaka neoporezivog primitka	15.2. Iznos neoporezivog primitka						
14.1. Iznos obračunanog poreza na dohodak	14.2. Iznos obračunanog prireza porezu na dohodak						
13.4. Osobni odbitak	13.5. Porezna osnovica						
13.2. Izdatak - uplaćeni doprinos za mirovinsko osiguranje	13.3. Dohodak						
12.9. Poseban doprinos za zapošljavanje osoba s invaliditetom	13.1. Izdatak						
12.7. Dodatni doprinos za mirovinsko osiguranje za staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem - II STUP	12.8. Poseban doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu						
12.5. Doprinos za zapošljavanje	12.6. Dodatni doprinos za mirovinsko osig. za staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem						
12.3. Doprinos za zdravstveno osiguranje	12.4. Doprinos za zaštitu zdravlja na radu						
12.1. Doprinos za mirovinsko osiguranje	12.2. Doprinos za mirovinsko osiguranje - II STUP						
11. Iznos primitka (oporezivi)	12. Osnovica za obračun doprinosa						
10.0. Ukupni neodrađeni sati rada (10.- odrađeni sati rada)	10.2. Razdoblje obračuna do						
10. Sati rada	10.1. Razdoblje obračuna od						
8. Oznaka prvog/zadnjeg mjeseca u osiguranju po istoj osnovi	9. Oznaka punog/nepunog radnog vremena ili rada s polovicom radnog vremena						
7.1. Obveza dodatnog doprinosa za MO za staž sa povećanim trajanjem	7.2. Obveza posebnog doprinosa za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom						
6.1. Oznaka stjecatelja/osiguranika	6.2. Oznaka primitka/obveze doprinosa						
4. OIB stjecatelja / osiguranika	5. Ime i prezime stjecatelja/osiguranika						
2. Šifra općine/grada prebivališta/boravišta	3. Šifra općine/grada rada						
1. Redni broj							

